

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X. évfolyam.

FIUME, csütörtök 1913. január 23.

18. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 200).
Gradinata del Sasso Bianco 3, Wurzer ház I em.

Felétlés szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Nyomda telefonszáma (sárgás esetekben) 400.

Előfizetési ár:

Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hónapra 2 kor.

Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

A leánykereskedelem ellen.

Rockefeller ötvenmillió koronát adományozott a leánykereskedelem megállítására irányuló törekvések céljaira, sőt kifejezi azt a reménységet is, hogy hasonló nemeslelkű cselekedetek azok, amelyek útját fogják állani ennek a becsutott keresetforrásnak, a mely tényleg csak a rabszolgakereskedéssel veheti föl jellemtelenség és embertelenség szempontjából a versenyt.

Ötven millió korona nagy pénz s azzal nagyon sok szépet és jót lehet végbevenni. Ötven milliót jótékony vagy szociális célra ajándékozni mindenképen elismerésreméltó nemes cselekedet. De véleményem szerint kevés ötven millióval értek el kevesebb eredményt, mint amennyit a Rockefeller ötven milliójával fognak elérni.

Valóban sajtóságos, hogy az emberek éppen a legkomplikáltabb és legsúlyosabb társadalmi kérdéseket hiszik a legegyszerűbben megoldhatónak. Ma a házasság problémáját akarják alapszabályok között működő egyesülettel reformálni, holnap a nőkérdést szándékoznak feminista egyesüléssel elintézni, holnapután pedig ötven millióval gondolják kipusztítani a leánykereskedelmet.

Ez az ötven millió a legjobb példája annak, hogy mennyire meddő minden szociális baj ellen az alaptörkékekkel való küzdelem. Rengeteg összeg pénz ez, s nem is a pénzhiányon mulik a leánykereskedelem megszün-

tetése. Mert ehhez az egész világ pénze kevés, illetve ehhez semmi pénz nem kell. Hiszen ez az ötven millió olyan summa, hogy ha cinikusok akarnának lenni, azt mondhatnánk, vegyék meg vele a világ összes megvehető leányait, dugják be azokat kolostorokba és foglalkoztató műhelyekbe, s akkor, miután több megvehető nő nincsen, anyag hiányában meg fog szünni a leánykereskedelem maga. Mert még erre is elegendő volna ez az összeg.

De ne legyünk cinikusak. Ismerjük el, hogy ebből az összegből sok nagyon szép alapos tanulmány fog megjelenni, egyesületek is fognak belőle alakulni, lesznek is a leánykereskedők karmából megmentett példányok, de magát a leánykereskedést ez éppen olyan kevésbé fogja megszüntetni, mint az ingyen tej osztogatása nem szünteti meg a nyomort és nélkülözést.

Mert legyünk azzal tisztában, hogy leánykereskedelem nem azért van, mert vannak lelketlen, aljas lélekkafarók. Nem. Hanem azért lehet, mert vannak eladó és megvásárolható leányok. Aki tehát a leánykereskedelem ellen akar dolgozni, az ne milliókat ajándékozzon, ne — mint nálunk tették — vallás erkölcsi egyesületeket alapítson e célból, hanem keresse az okot: miért vannak megvásárolható leányok a világon?

És találni fogja, hogy az ok az esetek körülbelül 5 százalékában a léhaság, a vérmérséklet, a moral insanity, az esetek 95 százalékában pedig találni fog olyan gazdasági okokat, amelyek generációkon keresztül beleplántáltak már bizonyos társadalmi ré-

vánja, mellőzöm. Csak azt legyen szabad emlékébe idéznem, hogy miután Brianconban fölszálltunk, át kellett repülnünk a nizzai Alpeseken s azon az átkozott Estérel-en, ahol méltóztassék elhinni, a szelek örökösen a bolondok táncát járják. Mikor beláttuk, hogy hiába viaskodunk velük, leszálltunk. Annyira el voltunk esigázva, hogy le kellett feküdnünk a hangárban, a szárnyak alá. De már hajnali három óraker talpon voltunk. Eppen készülünk indulni, mikor az ezredparancsnok radiotelegrammot kap, hogy az ellenség, a villamosságunk eddig ismeretlen alkalmazásával, fölrobbantotta az összes uszó aknákat, bevette a touloni kikötőt s partra szállított három ezredet. Elnémította párti ütegeinket, megbénította a páncélosok működését. Távol legyen tőlem, ezredes ur, a hadgyakorlat tervének kivihetlenségét bizonyítani...

— Örizzedni fogok, ezredes ur. Csak azt állapítom meg, hogy szörnyű bajokba sodort bennünket. A kapott utasítást haldékek nélkül végre kellett hajtannunk. Meg kellett vizsgálni Toulon válságos helyzetét s érintkezésbe jutni a Faron, Coudon és Six-Tours erődökkel. Kezdetben simán ment minden. De mikor a Maures-hegylánc fölé létegettünk, aprófelhősorok kezdtek összeveredni a hajnalhasadtakor még egész tiszta égbolton. Brévier elkáromkodta magát. A mistral! Az első rohamot szeren-

tegekbe azt a gondolkozást és a maga megbecsülésnek, az erkölcsi érzésnek azt a hiányát, amely feltétlenül a prostitúcióhoz vezet.

Ha pedig a keresők ezt megtalálják, akkor már is adva vannak a teendők. S akkor, a komoly reformer veszni engedi azt a feltétlenül erre predesztinált 5 százalékot, amin lehetetlen segíteni és — tehetetlenül fog megállni a másik 95 százalékkal szemben.

Miért?

Ismét azt kell mondanunk, amit tegnap mondottunk a házasság reformerjeinek. Gazdasági okok ellen nem lehet egyesületes-diket kijátszani, nem lehet nagylelkű alapítványokkal küzdeni. Mert a gazdasági ok mindig a társadalmi egész komplexumából fakad, ezt pedig — ugyebár — egy-kettőre megváltoztatni nem lehet.

Természetesen nem azt akarjuk ezzel mondani, hogy most már tehát ölbe tett kézzel kell néznünk minden szociális bajt. Világért sem. Akarni kell a javítást, de őszintén, nem kényelmesen és nem farizeuskodva.

Azt kell mondani, — s ezt be kell látni, — hogy a prostitúció anyagiakban jobban jövedelmez, mint a munka. Oda kell tehát törekedni, hogy a munka — legalább nagy általánosságban, — konkurrálhasson jövedelmezőség tekintetében a prostitúcióval. Mert bizonyos, hogy gazdaságilag teljesen indokolt annak a nőnek az eljárása, aki a gyár vagy műhely piszkos és bűzös helyiségeit odahagyja heti 10 koronás keresetét is,

ésesen kiállottuk, de a másodiktól már recesegni-ropogni kezdett gépünk minden bordája. Hiába emelkedtünk ezeröttszáz méter magasságba a Don fölött, szép madarunk, a „Condor VIII.“, tehetetlenül vergődött és nem maradt más hátra, minthogy leereszkedjünk egy nagy négyszögletes zöld szőnyegre, egy tisztás közepén. A tisztás egy vén várkastély angol parkjának a közepe volt. A tulajdonos, egy hórihorgos, vízesszemű, torzonborz szakállu orosz, idegenes kifejtéssel, de érthető franciasággal nagy morgván kijelenti nekünk, hogy azért bérelte ki a kastélyt, mert szereti a zavartalan nyugalmat és ne vegyük tőle zokot, ha nem marasztal bennünket. Két gonosz szemű muzsik adott nyomtatékot e barátságatlan nyilatkozatnak. Annyit mégis sikerült kieszközölnünk, hogy fölnyergelték egy lovat és Brévier bemehetett La Londe-ba benzinért. Amíg pilótám odajárt, megvizsgáltam a gépet, nem történt-e valami baja. Az orosz magamra hagyott. Egyszerre csak koppant valami az egyik szárny fedelén. Egy kavics, melyre pamuttal egy levélke volt rákötve. Ez állt benne: „Ez a brutális orosz zár alatt tart. Próbálják meg a lehetetlent is és jutassanak hozzám egy kötélhágcsót!“ Föltekintek. Egy kis terraszon, mely sűrű, kasformájú rácsozatba volt foglalva és több mint száz láb magasságban lehetett a föld színétől: egy ablakot pillantottam meg.... Gyorsan elő a messzelátót!... Ah! ezredes

„A Tengerpart“ tárcája.

A tús.

— Igenis, ezredes ur, én vagyok... Lefeux főhadnagy, aviatikus...

— Honnan jövök s micsoda maskarában? Eppen erről akarok jelentést tenni... Hihetetlen, ami velem s Brévier-vei történt! Beillenék Dumas pére legkalandosabb regényébe. Még most is úgy el vagyok kábulva, hogy csak nehezen tudom a gondolataimat rendbehozni... De mielőtt belekezdenék, bátor volnék valamit kérdezni ezredes urtól... Sziveskedjék megmondani, hogy Brévier visszatért-e a táborba?

— Bocsánatot kérek, ezredes ur! Tudom, hogy semmi közöm hozzá... De rendkívül érdekel, mert...

— Értem, ezredes ur, értem... Az elején fogom kezdeni. Ezredes ur azt a parancsot adta, hogy 27-én este lépünk közös akcióba az alpesi vadászok különítményével, amely Cogolin-ban csatlakozott az első huszárezredből földerítő szolgálatra küldött két svadronnal...

— Parancsára, ezredes ur. Ha úgy ki-

hogya a prostitúcióban hetenkint hét-nyolcszor annyit keressen meg. Nem ez a szegény nő az oka, ha a teste kelendőbb és jobban fizetett, mint a munkája. Valljuk be, a nő ma, mint munkaérték majdnem semmi, míg a prostitúció piacán egyre emelkedik az ára.

Bizonyos, hogy ezeken a bajokon épen a Rockefellereknek kell segíteni. Hiszen a Rockefellerek mind munkaadók, s ott, az ipartelepeken kell jó példával előállni. Öntudatot kell adni a nőnek, — előbb pedig helyes erkölcsi beiskolázást, — szóval iskolákat, — meg kell mutatni nekik, hogy ők munkájukból is megélhetnek. Ehhez pedig olyan Rockefellernek kellene, akik az egész világra kiható módon akarják szabályozni a női munkabérekét.

A munkapártból kilépettek állásfoglalása. A munkapártból kilépett képviselők Sándor Pál lakásán gyűltek össze tanácskozásra. A konferenciáról a következő kommunikét közlik:

A munkapártból kilépett képviselők tanácskozásuk alkalmával tüzetesen megvitaták, hogy milyen legyen magatartásuk a választójogi javaslat bizottsági és a teljes ülésen való tárgyalásánál. Egyértelmű volt a nézet, hogy noha formailag nem vonható kétségbe a képviselőháznak az a joga, hogy a választójogi javaslatot is tárgyalhassa, speciálisan ez a javaslat olyan természetű, mely a parlamenti béke és normális tárgyalási viszonyok helyreállítása előtt és az összes pártok közreműködése nélkül közmegegyezésre el nem intézhető. Epp ezért le-tárgyalását ilyen módon erőszakolni nem szabad, mert ez csupán többségi oktroá jellegével bírna és a parlamenti reform kérdését nyugvópontra nem hozná. Ebből kiindulva, a normális parlamenti viszonyok helyreállítása előtt még a bizottság kiküldése ellen is állást foglalnak.

— **Serényi miniszter egészsége.** Gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter állapota teljesen jóra fordult. A miniszter a tegnapi napot már ágyon kívül töltötte, rövid sétát tett a szanatóriumban és ma délután hivatalos ügyeket intézett el. A miniszter ma elutazott délvidékre.

ur!... Micsoda jelenség!... Milyen csodás szépség! Milyen...

— Nem, ezredes ur, ez nem dajkamese. Beesületszavamra mondom, megtörtént, elejétől végig, úgy ahogy eddig előadtam. Figyelmeztettem előre ezredes urat, hogy az eset regényes, hihetetlennek tetsző...

— Igenis, ezredes ur, folytatom már. Hol is hagytam el? Aha! tudom már. Brévier visszajön, átveszi tőlem az őrséget s mialatt ő vigyáz a gépre, én egy másik lovat nyergeltetek s bevágtatok La Londe-ba ötven méter jó vastag kötélért. Alkonyat felé, mikor a miztral elült, Brévier, akinek megmutattam a várurnó üzenetét, próbapüléseket csinált, kétszer-háromszor megkerülte a kastélyt, elszállt a terasz mellett és bedobta a csomag kötelet pár sor utasítás-sal, amit ráfirkantott egy darab papírra. Éjszákára nem fogadtuk el a szobát, amit a barátságatlan gazda, fanyar képet vágva, följánlott, hanem egy zsupp szalmát kértünk és ott hajtottuk le fejünket színtelt álmra az aeroplán alatt. Csak azt vártuk, hogy a hold kibújjon a felhők mögül. Egy halk füttyentés, aztán esend, mélyeség, halállos esend... Végre halk suhogás, sutto-gás, egy női alak könnyed lépteinek nesze. Idegeim a szétpattanásig meg voltak feszülve. Egész önuralmamot össze kellett szednem, hogy szökevényünket ölembe ne kap-

Nagy építkezési tervek

Abbaziában és környékén.

Részletesen ismertettük azt a tervet, hogy egy érdekeltég, mely a bécsi Union Bank, a Bodeneredit Anstalt, az Osztrák-Bosnyák Bank és a Stockholmi Svéd Kereskedelmi Bank megbízottaiból, valamint magyar osztrák és svéd magáncsoportokból áll, a Preluka és Kantrida között elterülő 555.000 négyszögméternyi területen egy nagyszabású fürdő- és üdülőtelepet akar létesíteni.

A 12 milliós alaptőkével rendelkező csoport abból a feltevésekből indult ki, hogy villamosvasuti összeköttetést létesít Fiume és Abbázia között és ezzel lehetővé teszi, hogy ez az eddig ugyszólván izolált terület olcsó közlekedési eszközökkel jól és gyorsan megközelíthető legyen.

Ezen terven kívül most újabb mozgalomról számolhatunk be. A napokban, mint megbízható forrásból értesülünk, egy osztrák főnemes vezetése alatt újabb pénzesoport alakult és célja az, hogy egy előkelő, nagyszabású szanatóriumot létesítsen. De mivel Abbaziában nem találtak megfelelő nagy telket, Rabaz mellett vásároltak meg egy 500.000 négyzetöles területet, amelyen már a közel jövőben elkezdi az építkezést.

Van ezenkívül egy magyar pénzesoport, amely szintén szanatóriumot akar építeni, még pedig olyat, amelyben Lahman gyógy-mód szerint kezelnek a betegeket. Ezt a szanatóriumot is nagy arányúnak tervezik, úgy hogy e miatt ezt is Abbazián kívül, Iesiesiben fogják felépíteni.

A magyarországi munkásbetegsegélyző pénztár szintén régóta keres alkalmas területet Abbaziában, hogy egy nagy szanatóriumot építtessen, de ő is kénytelen Abbazia mellett ezt csinálni, mert ilyen nagy üres telkek ma már nincsenek Abbaziában.

Ezen kívül Abbaziában is több modern kisebb szanatórium építését tervezik.

Minden a kihordás vagy a széthúzás körüli felmerülő gazdasági telefont, vagy levelezőlapján a kiadóirodátba kérjük bejelenteni.

jam és el ne raboljam, gyalogszerrrel, a legközelebbi faluba. Egyetlen pillantásával ott nyomban megigézett...

— Rövidre fogom már, igenis, ezredes ur. Brévier-vel pontosan megállapítottuk előre tervünk kivitelének minden részletét. Csuklyás köpenyemet ráadtam a bájos hölgyre és odaültem a hátsó ülésbe, az iránytű mellé. Brévier helyet foglalt a kormánykerék mellett, mire megindítottam a motort. Abban egyeztünk meg, hogy Brévier La Londe mellett fog leszállni, azon a homokos térségen, mely a sóbányák mellett terül el. S ott bevár engem. „Condor VIII”-at meglóditom, mire alig husz méternyi gurulás után elszakad a földtől... Ebben a pillanatban egymásután két lövés dördült el. Bántam is én. „Szerencsés utat!” ordítottam diadaltól ittasan. Brévier, 45 fokos szög alatt, már hajtotta a gépet a hold felé. De engem négy izmos kéz torkon és vállon ragadott, megkötözött és begurított, mint valami káviáshordót a kastélyba. Ott benn a kozák levette rólam a kötelet és szárazon csak ennyit mondott: „Amíg hölgyemet vissza nem kapom, tuszul nálam marad”. S föl-vitetett a teraszra, a kerek toronyba.

— ... Ne is kérdezze, ezredes ur! Egy hétig, örökkévalóságnak tetsző teljes egy hétig voltam abba a tömlőbe bezárva... Közel voltam ahhoz, hogy megőrülök! Töb-

Ujdonságok.

—o—
Tájékoztató.

— A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. biológiai állomás és aquárium díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1-ig és d. u. 3-tól 6-ig.
— A városi könyvtár naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.
— A népkert (Giardino pubblico) nyitva van este 9 óráig.

— A temető naponta d. u. 6 óráig látogatható.
— A tersattói Frangepán-vár naponta megtekinthető egy korona beléptidj ellenében. (Feljárat a susáki híddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— Klotild főhercegnő diszkertje Villa Giuseppe (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a enséges család távollétében hétköznapokon reggeltől jstig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidj nincs.

— A Danubius-hajógyár telepe csak a haditengerészeti akadémia parancsnokságának speciális engedélyével tekinthető meg.

— A rizshántolgyár, a papírgyár, a kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— A kivándorlási ház megtekintésére (Via In-nustria) a kir. kormányzság ad ki belépőjegyeket.

AZ ABBÁZIAI MEDVEK.

Abbazia — hiszen tetszik tudni — olyan hely, ahol lehet fürdőzni, kártyázni, helyesebben: veszíteni, szerelmeskedni, rossz zenét élvezni, a tengerparton sétálni, bosszankodni, stb. stb. — csak egyet nem lehet: vadászni. E nélkül pedig — így képezte a híres-kezeses Kurkomissio — egy világfürdő nem tökéletes és még annyira sem hézagpótló, mint pl. a reform-fűző.

A híres-kezeses Kurkomissio egyenesen a vadászat hiányának tudta be, hogy Abbaziában úgy fognak a fürdővendégek, mint a pénz elseje és ötödike között. Elővették tehát a titkár és szóltak hozzá eképpen:

— Tudja-e, hogy a fürdővendégek száma veszedelmesen kevés?

— Tudom.

— Tudja-e, hogy ezen segíteni kell?

— Tudom.

— Tudna-e módot rá?

— Nem tudok.

— Es ha a fizetése felett Damokles kardja lóg?

— Akkor kénytelen leszek tudni.

— Tegye ön, oh, ezt, még pedig 24 óra alatt.

A titkár elrohant és miközben nagy lépésekkel mérte a tengerpartot és a fe-

bet mondok, félig meg is örültem. S épen ez volt a szerencsém. Az örültek ereje és vakmerősége tudvalevőleg minden képzeletet felülmul. Egy este, mikor a muzsikok felhozták a szobámba ebédemet, az ajtó előtt találtak, egy számlóval fölfegyverkezve, amelyet parittyaként megforgattam és le-sujtottam a koponyájukra irtózatot erővel. Kiboxoltam őket, knocked out, mint az ökölbajnokok mondják. — Félholtan kerültek el a padlón. A lépcső alján ugyan-csak kemény viadal várt rám. Frenetikus dühvel vettem rá magamat az orosz Gó-liátra, letepertem s mire föltápázkodott, kiugrottam a vesztül magas földszint ablakán... Csak az egyenruhám repedezett meg és a homlokomat verte ki egy pár da-ganát. Egyéb bajom nem történt...

— Ezredes ur egyre csak sürget, hogy ne szaporítsam a szót, de hát, tessék elhinni, hogy nem mondhattam el kevesebb szóval ezt a rendkívüli és bonyodalmas történetet. A bős közák karmaiból sikerült kiszabadulnom és most itt vagyok. Most már csak az nyugtalanít, hogyan fog rendelkezni velem, ezredes ur, meg az, hogy mi történt Brévier-vel és ... boesásson meg, ezredes ur, hogy bátor vagyok ez iránt érdeklődni... a szép fogolylyal, akit megszöktettünk...

— No hát, Lefeux, én mindezekre meg-fogok felelni. Mindenekelőtt tudja meg, hogy ön egy csaci, egy gyámoltalan fráter,

jét össze-vissza törte, megpillantott egy kocsit, melyben két hölgy ült. A kocsit a titkár mellett robogott el, aki kénytelen volt látni, hogy a hölgyek formás lábait egy hatalmas medvehör védi a hideg el-lent. A titkár szeméi hirtelen akkorát vil-lantak, hogy egy közeledő hajó ezt nézte a világító torony sugarának és majdnem Abbaziában kötött ki Fiume helyett. Sze-renesére még idejében észre vette a té-vedést.

A titkár egyenesen a Kurkomissió-hoz rohant és fuldokolva mondá:

— Megvan a mód!
— Hagyja hallani!
— Vadászatokat kell rendezni.
— Talán a sirályokra? — kérdezte valaki maliciózusan.

— Nem, hanem medvékre!
— Hát lássuk a medvét! — mondotta Göre Gábor után szabadon a Komissio-eryik tagja.

— Majd hordárokat bujtatunk med-vebőrbe, mint Pesten az állatkertben! — szellemeskedett egy másik német.

— Vagy pedig kölesön kérünk nehá-nyat egy hétre és betesszük egy kertbe, amelyre nagy betűkkel ráírjuk: Ez va-dászatterület. Ide fegyverrel belépni tilos!

A titkár vért izzadt a szellemeske-dés alatt, de végre szóhoz jutott.

— Medvéket venni fogunk és elhe-lyezzük őket az ide 8 km-tervire fekvő klanai erdőben. A fürdővendégek aztán ott hajtóvadászatot rendezhetnek rájuk.

— És aki egyet lelő, az megfizeti az árát is! — vélte az egyik, valószínűleg a gazdasági ügyek vezetője.

— De hátha a medvék besétálnak Ab-baziába és kedvük szottyán a Quarneró-ban feketézni; mi lesz akkor? — aggodal-maskodott egy öreg.

— A község végén örök fognak állani, akik gyűrűt huznak a tolakodó mackó or-rába! — vélte a mosolygó képű és várta a vice hatását.

De mit meséljünk sokat? A titkár fi-zetése fölül elvonult a Damokles-kard és a medvék pár nap múlva már megérkez-tek Matuglie állomására. Innen erős fe-dezettel a klanai erdőbe kerültek, ahol szabadon bocsáttattak. A tenyeres-talpa-sok nyugodtan leheveredtek és mérges morgással zavarták el az áldozati bárány-kákat, amiket a Kurkomissió bocsátott rendelkezésükre. Ellenben a tejbenrizsát mohón felfalták. Az egyik állatszaktörté-aztán megmagyarázta, hogy a medvék már legalább 5 éve — amióta fogaik kihullot-tak — nem esznek húst. Ezt otthon ma-radt fiatalabb kartársaiknak engedik át.

Teltek-mulnak a napok. A medvék már Abbázia egész rizkséjét elfogyasz-tották, az irodában az összes tollszárazakat

egy ügyetlen fajankó és hogy a kozáknak igaza volt: nem érdemelt egyebet, mint hogy tuszul ott marasztalja...

— Ezredes ur! ...
— Csitt! Egy szót se! S ha olyan na-gyon kíváncsi a történet végére, én azt igen röviden el fogom önnek mondani. Bré-vier, aki bár egy zsinórral kevesebbje van a hajókáján, jóval talpraesettebb fickó, mint ön, minden baj nélkül eljutott Cogolin-ba és küldetéséről igen körülményes, bár kissé fantasztikus jegyzetekben számolt be. Jelen-tette többek közt azt is, hogy ön egy leszá-lás alkalmával elment egy kicsit sétálni s mivel nem tért vissza, le kellett mondania arról, hogy önt magával vigye. Azóta egy bájos hölgy követi lépten-nyomon az avia-tikus-osztályt. Talán mondanom sem kell, kinek a kedvéért.

Annyi bizonyos, hogy Brévier-t min-denki irigylő és önt mindenki sajnálni fogja. Mindezeknek végső következménye pedig: harmincnapos elzárás Lefeux főhadnagy ur-nak. Hivatalos indoklás: Lefeux főhad-nagy szórakozni ment, ahelyett, hogy telje-sítette volna a kapott parancsot. Bizalmas indoklás: Lefeux oly ügyetlen volt, hogy egy nála alacsonyabb rangú tiszt elütött a kezéről egy fölséges zsákmányt. Brévier se viszi el szárazon, de ő csak kétheti szoba-fogásot kap. Ami pedig a kisasszonyt il-letí... In... dalj!

Henry Kistemaekers.

elrágták a plakát-fogalmazás közben, a Kurkomissió fürdőtt a kéjben, mikor el-gondolta, hogy az Ungaro-Croata hajói nemsokára hogy fogják magukból önteni a Nimród-vendégeket, mikor becsapott a krach, a veszedelem, a menydörgős isten-nyila. Az iroda ajtaján bejött, nem: bero-hant, heesett, bedült a medvetető. Arcá-nak színe veteledett az Adria vizének színével. Két kezével levegő után kapko-dott, de szólni csak akkor birt, mikor jól hátba vágták. Akkor is csak ezt:

— A medvék!

— Hah, mi az, mi történt? — riadt fel a titkár, mint annak idején V. László mikor a budai tornyon az ércakas élesen esikorgott.

— Eltűntek! — fuldokolta az etető és ájtultan terült el. Ez volt a szereneséje, így megmenekült attól a két pofontól, a minek kiutalványozására a titkár félrema-gyarázhatatlan előkészületeket tett.

Általános rémület. Mindenki futko-sott, míg végre előkerítettek egy autót és robogtak a klanai erdőbe. A hir igaznak bizonyult. A fák között csak az áldozati báránykák ugráltak, a medvéknek azon-ban hült helyük volt. A nyomok világosan mutatták, hogy merre vonultak, azonban ez nem változtatott azon a tényen, hogy a plakátoknak fuccs, a Nimródoknak fuccsabb, a vadászatnak pedig legfuccsabb.

A titkár felbámult egy fára, de nagyon hideg volt, azért még jobban összehuzta a kabátját. A komissió tagjai sirva borul-tak egymás tüdejére és azt hajtogatták: Oh, du mein Vaterland! oh, du mein Heimat! De ez mind nem használt, a med-vék nem jöttek vissza.

A Kurkomissió — a rossz nyelvek sze-rint — új terveken töri a fejét. Valami trükkre készül, valami csalogató mézes-madzagot akar felállítani. Majd meglát-juk. (k. p.)

— Általános sztrájk Fiumében. A kor-mány választójogi javaslata ellen megin-duló országos nagy mozgalomból Fiume munkássága is ki akarja venni részét. Teg-nap este gyűlés volt a munkásokban, a hol az általános sztrájk ügyében tanácskoz-tak. Felolvasták több fiumei kisiparos leve-lét, amelyekben ezek bejelentik, hogy csatla-koznak a munkásság mozgalmához. Hosszas tanácskozás után elhatározták, hogy Fiumé-ban kimondják az általános sztrájkot. Tíz tagu bizottságot választottak az általános sztrájk előkészítő intézkedéseinek megte-lére. Ugyanez a bizottság állapítja meg, hogy a sztrájk hány napra terjedjen. A gyűlésen résztvettek a susáki szociálisták is, akik hozzájárultak az intézkedésekhez. A tíz tagu bizottság ma este 8 órakor ülést tart.

— A lovranai tüntetés. Vasárnap este — mint megirtuk — egy csoport lovranai magyar munkás zajos tüntetést rendezett az elutazó Lukács László miniszterelnő ellen. A voloscai csendőrség amikor megtudta, hogy miféle tüntetésről van szó, nagy esap-pat csendőrt küldött gyorsan Lovranába. A tüntetők azonban a csendőrök érkezéteig mind elszéledtek, minthogy időközben a mi-niszterelnököt vivő Előre hatósági gőzös is elhagyta Lovranát. Erre a csendőrök, azon abszurd felfogásból kiindulva, hogy a tünte-tők csakis az iciesii munkásszanatörum magyar munkás beteget lehetek, bevonul-tak a szanatóriumba, ahol erőlyes nyomo-zást indítottak. A pihenésükben megzavart beteg emberekre persze semmit sem tudtak rábizonyítani s így a nyomozás eredmény-telenül végződött. A voloscai előljároság szerint nem felel meg a valóságnak az állít-tás, hogy a csendőrök nyolc munkást meg-sebesítettek volna.

Farsangi mulatság Abbaziában. Az abbaziai vigalmi bizottság serényen készü-lődik a farsangi mulatságokra. Így január 26-án este nagy emlék-ünnepélyt rendez, február 2-án délután jelmezes koriandoli-csatát, február 4-én este pedig szintén jel-

mezes táncestélyt, amelyen értékes díjakat adnak a legszebb jelmezesek számára.

— Hangverseny Egyesület. A Fiumei Hangverseny Egyesület meghívására pénteken, január 24-én este fél kilenckor Hőnel Erzsébet énekesnő, Cimadori Róbert zene-tanár zongorakiséréte mellett hangversenyt ad a Deák-szálló nagytermében. A műsor a következő:

1. Aless. Stradella — (1645—1681) Ra-gion sempre additta.

Salvator Rosa (1615—1673) Star vicino.

Mozart W. A. — Dans un bois — Das vejlchen.

2. Löwe Karl — Der Asra.

Schubert — Rastlose Liebe.

Brahms — Dalok.

3. Népies dalok: 2 svéd dal, 2 francia, 1 olasz, 1 norvég, 1 magyar s 1 német dal.

— A fiumei vonal állapota. Az Uj-ságban olvassuk: A m. kir. államvasutak igazgatósága a következő sorok közlésére kérte fel lapunkat: Egyik budapesti napi-lap, a folyó hó 7-én megjelent számában, ve-zetőhelyen ismét igaztalan kirohanást intéz a MÁV. ellen. E cikkben a lap azt állítja, hogy a budapest—fiumei vonalon az utóbbi időben két súlyos baleset történt, melyeket a vonal teljes elhanyagoltsága, a talpfák kor-hadtsága és a sinek ellenállóképességének megfogyatkozása okozott. A m. kir. állam-vasutak igazgatósága kijelenti, hogy e két-sége teljességgel tendenciózus cikknek csak az a ré-sze felel meg a valóságnak, hogy a fiumei vonalon a közelmúltban tényleg történt két baleset. A megejtett hivatalos vizsgálat so-rán megállapították, hogy az egyik balesetet szintörés idézte elő, a mi különösen nagyobb hidegben szokott megtörténni, és a legua-gyobb gondossággal fentartott pályán sem kerülhető el. A másik baleset pedig, amely teljesen jelentéktelen volt és csak azért kel-tett némi feltűnést, mert gyorsvonatok késé-sét vonta maga után, csavarkapocsszakadás idézte elő, tehát szintén olyan körülmény okozta, amely a leggondosabb kezelés mel-lett sem előzhető meg. Nincs vonal a vilá-gon, amelyen ilyen természetű esetek elő ne fordulnának, minélfogva a szóban levő két balesetből azt a következtetést levonni, mint ha a fiumei vonal elhanyagolt állapotban volna, egyáltalán nem lehet. A budapest—fiumei vonal kifogástalan karban van, amit különben a felügyelő hatóság is bizonyíthat. Amilyen felületes és igazságtalan tehát a támadásnak ez a része, épen olyan alaptal-an a cikknek amaz állítása, hogy aki csak teheti, elkerüli a Máv. fiumei vonalát, és inkább a Déli vasuton törekszik a magyar tenger felé. Mi sem bizonyítja jobban en-nek az állításnak teljes alaptalanságát, mint az a körülmény, hogy a budapest—fiumei vonalon a személyforgalom állandóan emel-kezik, ugyannyira, hogy az csak a legna-gyobb erőfeszítéssel bonyolítható le. Végül még megjegyzi a Máv. igazgatósága, hogy a német vasutegylet által kiadott összeha-sonlító statisztikai adatok pregnánsan bizo-nyítják, miszerint a forgalom biztonsága a magyar királyi államvasutakon igen kedvező mértékben részben a porosz vasutak és a ma-gyar királyi államvasutak dicsekedhetnek a legjobb eredménnyel.

— Vitriolmerénylet szerelemföltésből. Marsanich Franciska 26 éves óvárosi asz-szony hosszabb ideje azzal gyanusította Ri-denti Hedvig varróleányt, hogy ez elcsábít-ja a férjét. Ma reggel az asszony megleste Ridenti Hedviget, akit vitriollal leöntött.

merénylet asszony önként jelentkez rendőrségen, ahol kihallgatás után donbocsájtották, de megindították eljárást. Ridenti Hedviget kiér-ték a kórházba. A maró fol-tére csuffá teszi.

— A kikötőből. Fausto Cosulich 300 bál gyapottal, 500 drb rézzel, 261 drb gé-gel; „Pavia“ angol gő-tonna üres zsákkal és 12 h.

polis" osztrák gőzös Velencéből 40 zsák papírral, 300 zsák liszttel, 400 zsák korpával, 244 zsák valloneával.

I dult: „Vittorio Pisani“ olasz gőzös Velencébe üresen; „Magyar“ magyar gőzös Catániába 600 tonna fával.

— **Magyar Érték- és Iparbank.** Új pénz intézet alakult Budapesten, még pedig teljesen befizetett 15 millió korona tőkével, mely egyúttal 6 millió kor. értékben átveszi a Budapesti Bank r.-t. egész üzletét. Ehhez képest a Budapesti Bank Részvénytársaság igazgatósága hétfőn tartott ülésén elhatározta, hogy alaptőkéjét 10.000.000 koronáról 6.000.000 koronára lebélyegzés útján leszállítja, a banknak cégét Magyar Érték- és Iparbankra változtatja alaptőkéjét pedig 15.000.0000 koronára emeli oly módon, hogy az elővételt régi részvényeseinek felajánlja és az elővétel gyakorlása után fenmaradó részt az új érdekesopornak átengedi. A 9 millió korona legelsőrendű kezek által jegyezve van, úgy hogy az egész tőke teljesében biztosított. A reorganizált intézetnek nagyon fontos szerep jut majd a Margitsziget részvénytársaság programjának megvalósításában. A közgyűlés, mely hivatalosan az egész transactio megállapítására, folyó hó 30-ára van egybehíva és ez fogja az új igazgatóságot is megválasztani, melynek tagjai lesznek: báró Fejérváry Imre, dr. Bamberger István, Czákó Emil, dr. Dungserszky Gedeon, dr. Glieckstahl Samu, báró Ghilányi Imre, Herzfeld Frigyes, Horánszky Lajos, dr. Lukács György, Mándy Sámuel és Tibor Róbert urak. — Horánszky Lajos és Tibor Róbert urak ezen választás folytán a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaságnál viselt igazgatói állásukról a mai napon lemondottak. Az új bank ügyvezető igazgatói Czákó Emil, Tibor Róbert Steinfeld Sándor és Hosszu István urak lesznek. A két előbbi a Fiumei Kereskedelmi Bank élén kifejtett működésük révén a fiumei közönség is jól ismeri és közgazdasági köreink már e két férfiú személye miatt is bizonyára szimpátiával üdvözlözik az új fővárosi pénzintézetet.

— **Pórujárjárt öngyilkosjelölt.** Kamenar András grobniki parasztleány tegnap ittasan tért haza s borközi állapotában öngyilkossági gondolatokkal kezdett foglalkozni. Köteleit kerített, ráerősítette a konyhafal legnagyobb szegére, felmászott a székre s a hurkot nyakába illesztette. Miután a halálba menés összes előkészületeit megtette, kirugta maga alól a széket, de ebben a pillanatban szeg, kötél és ember a földre került, a falról pedig hullott a vakolat. A szerencsétlen öngyilkosjelölt oly erősen ütötte fejét a falba, hogy menten elment a kedve a haláltól. A furcsa balesetnek az a jótékony következménye is lett, hogy a mámor kiszállt az iszákos legény fejéből.

— **A horvát „Sokol“ titkos működése.** Zengből jelentik: A Horvátországban életbeléptetett sajtócenzurát és a sajtótermékeknek postai vizsgálat érdekese módon játszzák ki most a horvát intranzigens elemek, amelyek titokban a legnagyobb eredményvel izgatnak a délszláv propaganda és a trializmus érdekében. Számítalan újság

és röpirat forog közkezen és valamennyi élesen kritizálja a királyi biztosság alatt működő báni kormány és közigazgatás intézkedéseit. Ezek a sajtótermékek Dalmáciában, Krajinában és Isztriában készülnek és nem postán vagy vasuton juttatják a néphez, hanem a kézbesítést a vasfegyelem alatt álló és az összes délszláv államokban példásan megszervezett Sokol Tornaegyesület tagjai végzik. A sokolisták először a határokon csempézik át az izgató nyomtatványokat, azután pedig a fiatalabbak kerék páron juttatják el az egyes községekben lakó megbízottakhoz, akik természetesen szétosztják a magyargyalázó irásokat.

— **A takarítónő büne.** Szigeti Ede vasúti vendéglős a minap nagy meglepetéssel konstataulta, hogy a fehérműjűt valaki megdézsmálta s több darab ékszere eltűnt. Gyanuja a takarítónőjére, Molnár Rózára irányult s a lopásról értesítette a rendőrséget. A takarítónőt a detektívek vallatva fogták s miután nagyon zavartan viselkedett előttük, bekisérték a rendőrségre. Az inspekciós rendőrtisztviselő előtt tiltakozott a lopás gyanuja ellen, az időközben tartott házkutatás azonban bebizonyította bűnöségét, mert az eltűnt dolgokat megtalálták a lakásán. Letartóztatták.

— **Nyulakat loptak.** Gallich János, Kovácsics Péter és Caternar János 18—20 év körüli ifjak a múlt hónapban behatoltak Serdoz Ferenc háztulajdonos kertjébe, a honnan nyolc nyulat vittek el. A törvényszék tegnap vonta őket felelősségre a lopásért. Egyenként 12 napi fogsázbüntetést kaptak, amit a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett a törvényszék.

— **Vasutas sors.** Stetics Antal fiumei vasúti mozdonyfűtő a zágrábi állomáson leestett egy mozdonyról és a koponyája az egyik vágányhoz vágódott. Esméletlen állapotban az irgalmasrendi kórházba szállították, ahol pár órai szenvedés után meghalt.

— **A tengerészek nyugdíjügye.** A helybeli tengerész kapitányok köre tegnapelőtti közgyűlése elismerést és köszönetet szavazott Dénes Adolfnak, az Adria tengerhajózási rt. főtisztviselőjének abbeli buzgó fáradozásáért, melyet a tengerészek nyugdíjügyének törvényhozási rendezése érdekében kifejtett. Dénes Adolf dolgozta ki tudvalevőleg „A Tengerpart“ 1911-iki karácsonyi számában először ismertetett ama nyugdíj, özvegy- és árvaellátási tervezetet, melyet a kormány később magáévá tett és amely hivatalosan a magyar tengerészek évtizedek óta elhanyagolt nyugdíjügyét a lehető leghumánusabb módon véglegesen rendezni.

— **Kocsisok figyelmébe.** A rendőrség felhívja a kocsisokat, hogy a rendőri szabályzat 11. paragrafusának rendelkezését, a mely előírja, hogy az utcán közlekedő kocsik lámpával látandók el s ezek az utcai lámpákkal egyidőben gyújtandók meg, szigoruan tartásuk be, minthogy ezentul e rendelkezés ellen történő hihágásokat 100 koronáig terjedhet pénzbírsággal, vagy ennek megfelelő elzárással bünteti.

— **A Hamburg-Amerika osztaléka** egy berlini táviratunk szerint 10 százalék lesz. Az 1912. évi tiszta nyereség a tavalyi 40 és fél millióval szemben 53 és fél millió márka.

— **A házitolvaj.** A rendőrség letartóztatta Kópina Anna 22 éves cselédleányt, a ki urnője kárára több ruhadarabot, közte egy értékes selyembluzt lopott.

— **Bosnyák visszavándorlók.** Trieszthől jelentik: Csütörtök délelőttre várják az osztrák Lloyd Abbazia nevű gőzösének a triestri kikötőbe való beérkezését, amely gőzösen 800 mohamedán bosnyák visszavándorló érkezik Szalonikiból.

— **Az amerikai magyarság tiltakozása.** Newyorkból írják: Megmozdult az amerikai magyarság. Tiltakozni készül a Burnet-Dillingham-féle törvény ellen, amelyet már egy kongresszus, mint a szenátus is elfogadott és amely csak az elnök szankciójára vár. A szóbanforgó bill ugyanis a bevándorlás korlátozására törekszik és pedig oly módon, hogy a bevándorlásra való engedély megadását az irás-olvasás tudásától teszi függővé. Az amerikai bevándorlottak zöme arra az álláspontra helyezkedik, hogy ez az intézkedés igazságtalanság azokkal a bevándorolni szándékozókkal szemben, akik hazájukban nem tudtak megélhetősükre módott találni és akik analfabéta voltak mellett is hasznos polgárai lehetnek Amerikának. Az amerikai magyarság körében megindult az elnökhöz intézendő tiltakozó aláírások gyűjtése, ami egyébként szép eredményvel folyik a más nemzetiségű bevándorlottak körében is. Az aláírók annál is inkább biznak tiltakozásuk eredményében, minthogy egy izben már sikerült a bevándorlók összetartásának egy hasonló billt megbuktatni. Tizenöt esztendővel ezelőtt történt, amikor Cleveland volt az Egyesült Államok elnöke, hogy a kongresszus elfogadott egy hasonló billt, amely ellen Amerika bevándorolt lakói nagyszabású mozgalmat indítottak és tiltakozásukat Cleveland elé juttatták. És bár akkor a bevándorlottak száma és politikai befolyása fele akkora se volt, mint jelenben, mégis elérték, hogy az elnök vétőjogával élve, meghiusította a jalt törvényerőre emelkedését és külön üzenetben meg is leekéztette a bevándorlás okatlan korlátozására törekvő kongresszust. Cleveland rámutatott arra, hogy az egyszerű közönséges, minden munka elvégzésére kész munkások bevándorlása virágoztatta fel Amerika iparát, hogy az analfabétákra is hasznos és széles munkakör vár Amerika nagyságának kiépítésében és hogy az analfabéták közt akad a legkevesebb olyan bevándorló, aki a törvényeknek ellenszere, vagy a társadalmi rend felforgatására törekszik. „Már pedig — jegyezte meg Cleveland elnök — ha a bevándorlás korlátozására szükség van, akkor nem az irástudatlanságot, hanem a veszedelmes irástudó bevándorlókat kell Amerikából kirekeszteni.“ A mit Cleveland megtett, előreláthatólag Taft is meg fogja tenni. A bevándorlók mozgalmának különben sulyt ad az amerikai sajtó legtekintélyesebb orgánumainak támogatása is.

— **Tüz egy hajón.** Berlinből táviratozzák, hogy az Etsonia orosz gőzösen, amely a Vörös-tengeren Aden előtt vesztegelt, tűz ütött ki, a mely rendkívül gyorsan terjedt. A tiszteknek és a matrózoknak nem volt annyi idejük, hogy az oltáshoz fogjanak és a kapitány, egy gépész és tíz matróz lángban elégett. A hajón levő többi embert a Priam gőzös megmentette és Adenben part-raszállította.

x **Berlin-szálloda Budapest.** A főváros élete újból egy látványossággal lett gazdagabb. A Révay-utca 10. sz. a megnyílt a 140 díszesen berendezett szobákkal álló Berlin-szálló, melynek vezetését Winkler Otto az abbaziai Lederer-penzió volt igazgatója, a Royal nagyszálló volt titkára, a berlini Hotel Monopol volt igazgatója vette át, ami egymagában garancia a szálló előkelő szakszerű vezetésére.

TUBERIN

ÖRKENY

Siessen addig, míg nem késő egészségét visszaszerezni!

Egy jelentéktelennek látszó meghűlés az ésszer légszervek legáltalánosabb megbetegedését vonhatja maga után. Igyekezzünk idejében elejét venni a bajnak, mert a könnyelmű elhanyagolás sokszor végzetessé válhatik. A meghűlésből eredő köhögés, rekedtség, megfázás, nehézlégzés és a légzőszervek hirtelen megbetegedéseinek kitűnően bevált az orvosi előkelőségek **TUBERIN** — Mindenütt kapható. Egy üveg ára 3 korona 50 fillér. Állal javasolt rendelhető meg utavételel az egyedüli fővárosi: Diana-gyógyszerár, Budapest, Károly-körút 5. szám

Az elsülyedt csatahajó menekültjei.

Londonból írják, hogy szombaton futott be a queenstowni kikötőbe a „Welshman“ nevű sorhajó, az Atlanti Óceánon szerencsétlenül járt „Snowdon“ csatahajó 16 megmentett emberével. A menekültek egy része rettenetes sérüléseket szenvedett az orkán által pozdoriájává zuzott árbocok lehulló darabjaitól. Ezeket hordágyon szállították partjára. Két matróz a borzasztó testi és szellemi szenvedés folytán megőrült. A „Snowdon“ december 5-én indult ki Queenstownból 150 főnyi legénységgel, amelyből csak tizenhatan tértek vissza hazájukba, a többi az Óceán fenekén alussza örök álmát. Dickenson kapitány, a „Snowdon“ parancsnoka, akit szintén a queenstowni tengerész-kórházban ápolnak, a következőket mondotta el a hajó katasztrófájáról egy hírlapíróknak:

December közepén gyönyörű, derült időnk volt. Senkise sem sejtette, hogy olyan borzalmas események előtt állunk. A tisztok éppen ebédelni ültek, a legénység egy része pihent, a többiek pedig ir népdalok énekelgetésével szórakozott, amikor hirtelen sűrű, nehéz fellegek borították el a láthatárt. Teljesen besötétedett és egyszerre kitört a legrettenetesebb orkán, amelyet valaha is végigéltem. Rettegés szállta meg legbátrabb embereimet. A tomboló orkán játékszerűen fordította össze árbocainkat és szakgatta szét vitorla-szerelvényünket. A hajó egyszerre léket kapott és süllyedni kezdett. Alig indultunk el, a borzalmas hullámlás nyomban összetörte evezőinket. Leirhatalan szenvedéseket kellett ezután átélnünk. Élelmiszereink, de különösen italunk kevés volt és így hasznegy napig voltunk kitéve a hullámok játékának, míg végre utunkba került a „Welshman“, melynek kapitánya a legnagyobb önfeláldozással segélyünkre sietett. Dickenson kapitány egyébként felépülése után ismét átveszi egyik csatahajó parancsnokságát.

— A hajóstársaságok versenye. Trieszti jelentik, hogy az Austro-Americana társaság a Trieszt—Newyork utóján a III. osztályú viteldíjat 15 koronával mérsékelte.

Megszűnik a bágyadtság.

Bármennyire feldicsérnek is mindenféle szert, a legtöbb épp oly hamar eltűnik, mint amilyen hamar keletkezett. Nincs irántuk senkinek sem bizalma, mert nem mutathatnak évek hosszú során át elismert sikerre és kipróbált jó hatásra. Egész másképp áll a dolog a Scott-féle Emulsióval, amely már 36 éve úgy az orvosok, mint a nagyközönség körében a legkitűnőbb erősítő szer gyanánt ismeretes.

Munkával tulhalmozott emberek részére, a kik bágyadtságuk dacára sem pihenhetnek, nagyon ajánlatos

SCOTT féle Emulsió

Néhány héten át való szedése. A készítmény jótékony hatása az étvágyra és a testi erőre csakhamar észrevehető lesz és ezzel a szellemi erő felgyógyulása együtt jár.

Valódi SCOTT-féle Emulsióknak kell lenni. Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszertárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott és Bowne G.m.b.H. címére Wien, VII, akkor egy üveget ingyen próbádat küldünk.

Néhány komplett

szobaberendezés

eladó. Ugyazon lakásban, mely a város központjában van,

két üres szoba

irodai, vagy hasonló célra kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Jó privát MAGYAR HAZIKOSZTOT KAPHATÓ ugy házbán, mint házon kívül. Cim Via Alessandro Volta 6. I em. 3.

TÖZSDE.

Budapesti Értéktőzsde.	Jan. 21. zárlat	Mai Árf. 1 óra
Magyar hitelrészvény	804.75	813.—
Osztrák hitelrészvény	618.50	627.—
4%-os koronajáradék	84.45	84.60
Osztr.-magy. államvasut	703.—	710.—
Jelzálogbank	427.50	432.—
Leszámitolóbank	512.—	516.—
Hazai Bank	289.—	292.—
Magyar Bank és Keresk. R-T.	552.50	561.—
Rimamurányi	711.—	720.—
Salgótarjáni	752.—	756.—
Közuti Vasut	681.—	688.—
Városi Villamos	368.—	373.—
Adria	530.—	535.—
Déli Vasut	103.—	—
Magyar Cukoripar	2800.—	—
Rizsgyár	3700.—	—

Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)	Jan. 21. zárlat	Mai Árf. 1 óra
Buza áprilisra	11.93	11.91
Buza októberre	12.26	12.24
Rozs 1913 áprilisra	10.27	10.23
Rozs októberre	9.81	9.80
Tengeri májusra	7.81	7.79
Tengeri júliusra	8.02	8.02
Zab áprilisra	10.89	10.83
Zab októberre	9.11	9.07

Bécsi Értéktőzsde.	Jan. 21. zárlat	Mai Árf. 1 óra
Osztrák hitelrészvény	618.50	623.—
Magyar hitelrészvény	802.—	811.—
Osztrák magyar államvasut	702.—	708.—
Déli Vasut	103.—	104.50
Alpesi	1030.50	1045.—
Skoda	795.—	806.—
Osztr. koronajár.	85.20	—

Fiumei és trieszti értékek:	Legutóbbi kitések átlagár.
Fiumei 4%-os kölcsönköt.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	290.—
Fiumei Népbank	110.—
Litorale Bank és Takaréksz.	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Indeficienter“ tengerhajóz.	500.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1450.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1150.—
Orient tengerhajózási társ.	1450.—
Ált. Fergalmi r. t.	2250.—
Magyar Olajgyár	202.—
Austro-Americana	276.—
Navigazione Libera Trieste	630.—
Osztrák Lloyd	530.—
Stabilimento Tecnico	9900.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	414.—
I. Trieszti Rizsgyár	902.—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t.	404.—
Spalatoi Portland Cement	404.—
Assicurazioni Generali	888.—
Riunione Adriatica	3900.—

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák“ szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia“ szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitűnő konyha és árnyas kertek. Fajborok és valódi

Pilzeni ösforrás sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

Olcsó tűzifa

felaprítva kapható az Első fiumei par- ketgyár és gősfűrészt r. t. nál métermázsánként 2 kor. a gyárban vagy K. 2.50-ért házhoz szállítva. Legkisebb vétel egy fuvar (körülb. 20 mmázs) Fűrészpör is eladó. Telefon sz. 39 és 16-29

Távirat — Telefon.

Khuen — a munkapárt elnöke.

BUDAPEST, jan. 22. A nemzeti munka párt tegnapi esti ülésén a párt elnökévé Khuen-Héderváry Károly gróft választották meg.

A munkapárt gyűlése.

BUDAPEST, jan. 22. A munkapárt tegnap esti értekezletén Szász Károly, Meiczner Vilmos és Lázár István gróf erdélyi képviselők szólaltak fel és hangoztatták, hogy a választójogi javaslat az erdélyi szokásokat háttérbe szorítja a románokkal szemben. Lukács László miniszterelnök kijelentette, hogy az aggodalom korai, mert a tárgyalás során készséggel hajlandó lesz módosításokba belemenni, ha ez célszerű lesz.

Az értekezlet 9 órakor ért véget és az egész társaság a Hungáriába ment, ahol társas vacsora volt. Itt Vargha Gábor köszöntötte fel Khuen-Héderváry Károlyt, a párt új elnökét. Khuen-Héderváry válaszában azt mondotta, hogy a választójogi javaslat megfelel a követelményeknek és el várja, hogy a párt ezt meg is szavazza.

Huszár Károly (nagyzerlencei) Lukács Lászlót köszöntötte fel és sajnálattal emlékezett meg a kilépetekről. Meg van győződve, hogy a kilépések csak azért történtek, mert az illetők általános, titkos választói jogot ígértek választóiknak. Lukács László erre azt felelte, hogy az ilyen ígélet nagyon hebehurgya volt, mert a teljesen általános egyenlő és titkos választói jog megvalósítása lehetetlen.

Németh Károly Tiszát üdvözölte, kijelentvén, hogy a munkapárt teljes bizalommal viseltetik iránta. Tisza röviden válaszolt. Azt mondotta, hogy a szocialisták terrorizmusa ellen a végsőkig menő harcot kell felvenni, de engedni nem szabad.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, jan. 22. A képviselőház ma délelőtt 11 órakor formális ülést tartott. A Ház előtt ismét erős kordon volt, de nem történt semmi, mert az ellenzék meg sem kísérelte a bemenetelt. Mindössze 150 képviselő volt jelen, mikor Tisza István az ülést megnyitotta. Mindenekelőtt elparentálta Várady Zsigmondot és Baresay Domokost és felhatalmazást kért, hogy Várady kerületére nézve az intézkedéseket megtehesse. Bejelentette az igazságügyminiszterválságot és ezen állásában melegen üdvözölte Balogh Jenőt.

Jelentette az elnök, hogy Pap-Csicsó István a választójogi javaslattal kapcsolatban indítványt adott be, amelyet napirendre fog tűzni.

Indítványára elhatározták, hogy a legközelebbi ülés csütörtökön délelőtt 11 órakor lesz, melyen hat kisebb törvényjavaslatot vesznek tárgyalás alá. Pénteken ismét ülés lesz, ezen a javaslatok harmadszori olvasása kerül sorra, mely után a Házat elnapolják addig, amíg a választójogi bizottság munkájával elkészül.

Tüntetés a Házban.

BUDAPEST, jan. 22. Ma délelőtt a képviselőházban, mikor Tisza István a bejelentéseket tette, a második emeleti karzatról néhány száz apró, piros cédulát dobtak a terembe. A papíreső a képviselőkre hullt, akik érdeklődve kaptak utána. A cédulákon csak ez állt: „Éljen az általános, egyenlő és titkos választói jog!“ — A tüntetőt, Bokor János asztalost, letartóztatták, de a szükséges igazolás után szabadlábbra helyezték.

Sulyos vád Baráth ellen.

BUDAPEST, jan. 22. Baráth Ármán, a miniszterelnöki sajtóiroda főnöke ellen, tudvalevőleg, azt a vádat emelte a Pesti Hirlap, hogy Pallós Ignácól pénzt kapott. A vádat Baráth is, a rendőrség is cáfolta. Ma reggel aztán a Pesti Hirlap részletes adatokat közöl, hogy váltókban és készpénzkölcsönökben mit kapott Pallóstól. Baráth Ármán. A közlemény szerint 1905-ben 6000 koronát, 1907-ben 3400 és 5000 koronát, 1908-ban 10.300 koronát, 1909., 1910 és 1911-ben 22.000 koronát kapott Baráth, ezeken kívül Pallós Ignác üzleti könyveiben még 26.000 koronával szerepel a sajtóiroda főnöke.

BUDAPEST, jan. 22. Baráth Ármán, a miniszterelnöki sajtóiroda főnöke a Pesti Hirlap és a Pesti Napló mai számában megjelent közleményekre vonatkozólag nyilatkozatot adott le. Azt mondja, hogy ellene a Pallós-ügyből kifolyólag politikai hajszát indítottak, amelyet el akarnak mérgecsinálni. Ő erre a hajszára nem válaszol, mert az ügyet nem akarja elposványosítani.

Az ellenzék és a választójog.

BUDAPEST, jan. 22. Az egyesült ellenzék bizottságilag fogja tárgyalni a kormány választójogi tervezetét, amelynek tanulmányozására huszonöt tagu bizottságot küldtek ki Aponyi Albert elnöklete alatt.

A Pallós ügy.

BUDAPEST, jan. 22. Takács Aurél vizsgálóbíró ma délelőtt az ügyészség fogházából maga elé vezettette Pallós Ignácot és felolvasta előtte a rendőrségen tett vallomását felvett jegyzőkönyvet. Pallós a vizsgálóbíró előtt részletesen beismerte mindazt, amint a rendőrség előtt elmondott.

Az osztrák-magyar bank közgyűlése.

BUDAPEST, jan. 22. Az osztrák-magyar bank ma közgyűlést tartott, melyen elfogadták Pranger vezértitkár jelentését. Kimondották, hogy miután a nemzetközi pénzügyi feszültsége mit sem változott, a kamatláb leszállításáról minden tárgyalás felesleges.

A román-bolgár konfliktus.

BÉCS, jan. 22. Diplomáciai forrásból jelentik, hogy Jonescu Take Bukarestbe kompromisszum tervével utazott vissza, mely szerint Bulgária Romániának átengedi az utóbbi által kívánt területet Szilisztria nélkül, de Kavarna beleértésével, ugyanakkor, hogy Románia lemondana Balcsikról. Ezenkívül megállapodások jöttek létre, amelyeknek célja Románia és Bulgária között jó baráti viszonyt hozni létre. Románia arra kötelezi magát, hogy a Dunán két új hidat épít. Megállapodás jött továbbá létre a romániai vasutaknak a dunadria vasúthoz való csatlakozásáról.

A porta enged.

KONSTANTINÁPOLY, jan. 22. A portáról kiszivárgott hírek szerint a szultán hajlandó Drinápolyt átengedni, ha a város egy mufti kormányzása alá kerül és ha a tartomány, mohamedán lakossága részére, a bolgár kormány külön tartománygyűlést szervez.

KONSTANTINÁPOLY, jan. 22. Ugy hírlírik, hogy a kormány minden fentartás nélkül le fog mondani Drinápolyról. Ez a hír más oldalról is megerősítést nyer azzal a hozzáadással, hogy a porta minden körülmények között a békét akarja. Végleges döntés holnap lesz.

Felfedezett merénylet-terv.

KONSTANTINÁPOLY, jan. 22. Nem lehet tudni, mi igaz belőle, de szélteben beszélik, hogy bombamerénylet készült a porta palotája ellen még pedig aznap, amikor a nagyköveteknek a portára kellett volna menniök, hogy átnyujtsák jegyzéküket. Altitólág ezért halasztották el a diplomáciai

demarche-ot. Híresztelik, hogy a bombák már el voltak helyezve a porta palotájában, amikor az összeesküvést felfedezték. A merénylet értelmi szerzői mind ifju törökök, de a fővárosban levő kurd-lovásokat is bevatták az összeesküvésbe.

A hármasszövetség és a hármasszövetség.

KONSTANTINÁPOLY, jan. 22. Noradunghian külügyminiszter megkeresést intézett a bécsi és berlini külügyi hivatalokhoz, kérve abbeli nyilatkozatukat, hogy helyeslik-e a hármasszövetség hatalmainak az eljárását. A hármasszövetség hatalmai azt válaszolták, hogy az entente viselkedését nem helyeslik, de azt a tanácsot adják a török kormánynak, hogy a béke érdekében hozzon meg minden áldozatot.

A balkán háború.**Nemzetgyűlés előtt.**

BERLIN, jan. 22. A Tageblattnak jelentik Konstantinápolyból: A nagy nemzetgyűlés ma ül össze, mert tegnaptól mára kellett halasztani a minisztertanácsot Kiamil pasa betegsége miatt.

Az államtanács üléséről a kormány hivatalos közlést fog kiadni, mert az ülés titkos lesz. Még az is bizonytalan, hogy mit fog végezni, ha egyáltalán létrejön az államtanács mert a francia nagykövet Giers orosz nagykövet fellépésén vérszemet kapva, szintén kijelentette, hogy Franciaország nem téri a háboru folytatását és pénzügyi téren represszáliakkal fenyegetőzik. Közvetlenül azután, hogy az orosz nagykövet megjelent a portán és nyomatékosan hangoztatta, hogy a hadjárat folytatása esetén Oroszország talán nem fogja megőrizhetni semlegességét, a francia nagykövet sietett kijelenteni, hogy kormánya nem segítheti a török birodalmat pénzügyi téren, ha a nemzetgyűlést a háboru folytatása végett összehívja. Még ugyanaznap az ottomán bank — állítólag párisi utasításra — értesítette a pénzügyminisztert, hogy nem folyósíthatja a már engedélyezett 200.000 török font előleget, amely sürgősen kell a hivatalnokok hátralékos járandóságainak kifizetésére. Kiamil pasa nyomban közölte ezt a szultánnal, aki meg volt döbbenve és családi tanácsot hívott össze.

KONSTANTINÁPOLY, jan. 22. A portán együtt van a kormány és a nemzetgyűlés összehívásáról tanácskozik. Altitólág körülbelül száz meghívás már elment a nemzetgyűlésre. A kormány abban állapodott meg, hogy a nemzetgyűlés csak tanácsot fog adni, de dönteni nem fog.

KONSTANTINÁPOLY, jan. 22. A porta már kibocsátotta a nagy államtanács tagjainak nevére szóló 110 meghívót. Ezek fognak a háboru folytatásáról vagy békekötéséről határozni.

Inség fenyeget.

LONDON, jan. 22. A Reuter-ügynökség értesülése szerint Gesov bolgár miniszterelnök felhatalmazta a szövetségesek londoni delegátusait, hogy Szavov tábornok bolgár főparancsnokot táviratilag szólítsák fel az ellenségeskedések megkezdésére, ha a delegátusok azt vélnék, hogy a békekötésre jogos remény nincs többé. Ezzel kapcsolatban rámutatnak arra, hogy a balkáni szövetségesek katonáinak legkésőbb februárig vissza kell térniök föltjeik megművelése végett, mert különben inség fenyeget.

Görögország külön háborúja.

ATHEN, jan. 22. A hadügyminisztérium Hanifteliasból e hó 20-áról a következő táviratot kapta: Ma általános támadást

kezdtünk az egész vonalon. Tüzérségünk kezdte meg a harcot reggel nyolc órakor és a tüzelést este hat óráig folytatta. A tüzelési eredmények fényesek voltak. Délután általános roham kezdődött. A görög csapatoknak sikerült a törököket a Lessziani-dombon elfoglalt pozíciójából elűzni és Lozesszít megszállni. A törökök rendetlenül Bisszani felé vonultak vissza. Balszárnyunk egyidejűleg a Manoliassza-domb ellen nyomult előre.

A török fegyverek hatása.

SZABADKA jan. 22. Tegnap a Zimony felől érkező személyvonattal 12 cseh orvos érkezett ide a csatlalozsai haretérről, ahová a cseh Vörös Kereszt-egylet küldte őket. A cseh orvosok vezetője, a többi között ezeket mondta: Megállapítottuk, hogy a legkevésbé veszélyes sebeket a török fegyverek golyói okozták. Nagyon veszélyesek az arnauták roncsoló golyói, ezek okozták a legtöbb halálos sérülést. A háboru folyamán azt a megfigyelést tettük, hogy 30.000 sebesült közül átlag 2000 halt meg.

APOLLO SZINHÁZ

Igazgató: TROPFAUER ÁRMÁN
Via Alessandro Volta 6 (A De la Ville és az Imperiál szálló közötti utcában).

Ma és minden este 8 és fél órakor.

A nagy farsangi műsor

Crawford és Johnson,
Wahlberg Leó,
The 4 english Rings,
Brothers Dabready

és a többi elsőrangú különleges művészi szám.

Farkas I. okl. mérnök**és vállalkozó irodáját**

Via L. Kossuth 13 I. em helyezte at.

Telefon 14-65

Gyakorlott budapesti varrónő ajánlkozik házakhoz. Ezt úgy angol mint francia munkát. Jelentkezhetni déli és esti órákban. Cim: Susak Lujzinska cesta 26 I. em. Niksic.

Szépen butorozott KÉT SZOBA azonnal kiadó. Villanyvilágítással, fürdő és telefonhasználattal. Via Alessandro Volta 6 III. em. 11.

Egy szép üres szoba

külön bejárattal tengeri kilátással azonnal kiadó.

Szentgyörgyi villa II. em. Via Valeriana.

Hotel „Vinodol“

CIRKVENICA

Étterem - Kávéház - Penzió

X. évfolyam.

X. évfolyam.

TELEFON 229.

A TENGERPART

1913 január elsején

TIZEDIK ÉVFOLYAMÁBA LÉPETT.

A nevezetes évforduló alkalmával, mely a multon érzett jogos büszkeséggel és a jövőbe vetett megingathatatlan bizalommal tölt el bennünket, hatalmas lépést teszünk ismét előre lapunk fejlesztésében. A hétköznapi számok hat oldalas keretéből kinőttünk immár és

„A TENGERPART“ most már hétköznapon | vasárnapokon pedig tiz-
nyolc oldalban | tizenkét oldalnyi
terjedelemben jelenik meg.

Már eddig is többet nyújtottunk olvasóinknak, mint bármely eddig Fiumében megjelent magyar napilap. A mostani nagyobbítással azonban oly tartalmas lapot adunk olvasóink kezébe, mely a fiumei magyarságnál jóval nagyobb vidéki magyar centrumok napilapjaival teljesen egy színvonalon áll.

Kibővítjük lapunk távirati rovatát, riportcikkekkel élénkítjük a napi újdonságokkal foglalkozó hasábjainkat, szélesebb alagra fektetjük a környékbeli tudósítói szolgálatot s még e hóban a közgazdaság és tengerészeti ügyeivel foglalkozó, igen nagy áldozatokkal járó új rovatot nyitunk.

Legjelentékenyebb újításunkat azonban technikai téren léptetjük életbe:

„A TENGERPART“ néhány nap mulva kimerítőbb tartalma dacára már
délután 2 és 3 óra között

fog megjelenni, anélkül hogy korábban zárók le a szerkesztőség munkáját mint eddig. A nyomda-technikai munka e gyorsítását hatalmas új Linotype-szedőgépeink teszik lehetővé, a melyek csodálatos tökéletességükkel óránként „A Tengerpart“ egy teljes oldalát képesek kiszedni.

Mindeme a lap jövője érdekében hozott nagyarányú áldozatok dacára „A TENGERPART“ előfizetési ára marad a régi:

Egy évre	24.— kor.	Negyed évre	6.— kor.
Fél évre	12.— „	Egy hóra	2.— „

A helybeli tisztviselőknek és altiszteknek adott féláru előfizetés kedvezményét is fentartjuk egyelőre.

**Előfizetéseket és hirdetéseket felvesz „A Tengerpart“ kiadó-
hivatala, Gradinata del Sasso Bianco 3.
(Wurzer ház) I. emelet.**

POSTAFIÓK 103.

X. évfolyam.

X. évfolyam.

Készítők: „A Tengerpart“ lapkiadó vállalat.

Nyomtatott a „Polonia“ tipográfusok által.